

kako dihajo NAŠA PODJETJA V TUJI LASTI

Načrti nekaterih novih in starih tujih lastnikov s podjetji v Sloveniji: ponekod sistematično vlagajo in zaposlujejo, večina jih ohranja obseg dela, krčita pa se Hella in Helios.

NATAŠA KORAŽIJA
natasa.korazija@finance.si

V zadnjih mesecih je precej zanimanja za privatizacijske projekte in prodajo premoženja slabe banke (DUTB), pravijo na agenciji SPIRIT. Med družbami, ki so v minulem obdobju dobile tuje lastnike, so denimo Letrika, Fotona, Litostroj Power, Mercator in Aerodrom Ljubljana. Tuje lastnike so med drugim dobili tudi Argo iz Horjula, ki proizvaja in distribuira polimerne cevi – kupil ga je izraelski Hulirot, Varstroj je prevzel japonski Daihen, LPKF iz Naklega je lani v celoti prevzela matična nemška družba LPKF. Konec leta 2013 je italijanski Ekolat, ki je v večinski lasti italijanske družbe Trevisanalata, od vipavskega Agroinda odkupil lastniški delež Mlekarnice Vipava. Med družbami, kjer lahko prodajo pričakujemo v kratkem, pa je denimo Radenska – pogovori potekajo s češkim kupcem Kofola.

Pogledali smo, kakšne načrte imajo nekateri novi in stari tuji lastniki s podjetji v Sloveniji.

Nemški Mahle že integrira Letriko, načrtov šene razkrivajo

■ Nemški holding Mahle je septembra prek avstrijskega podjetja Mahle Holding Austria nakazal 55 milijonov evrov za 53,9-odstotni delež Letrike, za vse delnice naj bi odšteli 108 milijonov evrov. Letrika naj bi se lepo ujemala s strategijo skupine Mahle na področju mehatronike oziroma elektrike, ker ima zanimiv proizvodni portfelj in kupce, pravijo v nemški skupini. Tovarne ima v Sloveniji, BiH, Belorusiji, Braziliji in na Kitajskem. Pri alternatorjih, zaganjalnikih motorjev in električnih pogonskih sistemih ima močan tržni položaj pri avtomobilih, v kmetijski mehanizaciji in industriji, zato naj bi ga nemški lastniki krepili tudi v prihodnje. V tem letu v Letriki sicer načrtov zelo verjetno ne bodo dosegli, ker se do konca leta napoveduje zmanjšanje obsega naročil. Za napreje se s skupino Mahle še usklajujejo, procesi integracije pa že potekajo. Število zaposlenih prilagajajo glede na povpraševanje z zaposlovanjem za določen čas. V Letriki je zdaj 1.500 zaposlenih, v skupini Letrika pa 2.400.

108

milijonov evrov naj bi Mahle odšteli za celotno Letriko.

Fotona raste z Američani za 15 odstotkov

■ Družba Gores Laser Holding s sedežem na Kajmanskih otokih, ki je za 18,5 milijona evrov kupila proizvajalca medicinskih laserjev Fotono, je povezana družba kalifornijske investicijske skupine Gores Group. To je ustanovil Alec Gores, predsednik skupine in njenega upravnega odbora, specializirani pa so za nakupe in sodelovanje s podjetji. Od leta 1987 so kupili več kot 80 podjetij, med drugim s področja telekomunikacij, poslovnih storitev, industrije, zdravstva, medijev in proizvajalcev izdelkov za široko porabo. Podjetje s sedežem v Los Angelesu upravlja 2,9 milijarde evrov sredstev.

■ In kakšne so predvidene spremembe v Fotoni po nakupu? Uprava ostaja enaka, spremenil pa se je nadzorni svet, pravi Matjaž Lukač, predsednik uprave Fotone. »Fotona pred nakupom ni bila v težavah, zato večje spremembe niso potrebne in se tudi ne načrtujejo. Največja sprememba bo neposredna prodaja Fotoninih naprav v ZDA prek po novem sestrskega podjetja Fotona LLC. Število zaposlenih se ne zmanjšuje, ampak se povečuje. Zaradi še večjega poudarka na razvoju novih lastnih izdelkov smo pred kratkim objavili razpis za zaposlitev novih razvojnih inženirjev. Letos pričakujemo nadaljnjo 15-odstotno rast prodaje, rast v prvi polovici leta 2014 je bila 19-odstotna,« pojasnjuje Lukač.

18,5

milijona evrov je Gores Laser Holding plačal za Fotono.

Page: 4

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1307 cm2

2 / 4

Etol s Švicarji do cenejšega denarja in novih trgov

■ Celjskega proizvajalca ekstraktov za živilsko industrijo Etol je leta 2012 kupil izraelski Frutarom. Takrat je imel Etol 16,5 milijona evrov posojil. Čeprav družba ni bila pretirano zadolžena, je v minulih dveh letih bankam odplačala večino posojil. Konec leta 2013 so jih tako pri bankah imeli zgolj še za 0,7 milijona evrov. Sicer imajo še vedno sedem milijonov evrov dolga, vendar je posojilodajalec Frutarom. Lani so prodajo povečali za pet odstotkov, na 48,6 milijona evrov, hkrati pa so intenzivno klestili poslovne odhodke in dosegli dvakrat večji dobiček kot pred prevzemom. Največ izgub so imeli z naložbami, povezanimi s prejšnjim lastnikom, NFD Holdingom. Lani jeseni so končali naložbeni cikel v vrednosti 7,5 milijona evrov, zdaj pripravljajo nov cikel naložb za posodobitev proizvodnje. Glavni učinek novega lastnika je, da se lahko zadolžujejo dvakrat ceneje in da lahko dostopajo do večjega števila trgov. Letos na vseh načrtujejo rast ali vsaj ohranitev prodaje.

7,5

milijona evrov je bil vreden naložbeni cikel, ki so ga končali lani.

Helios v krčenju z Ring International Holdingom

■ Ring International Holding (RIH) je maja letos za 145 milijonov evrov kupil domžalski Helios. Skupina Helios je imela lani 315 milijonov evrov prihodkov, to je sedem odstotkov manj kot leto prej, čisti dobiček družbe pa se je zmanjšal za več kot polovico. Helios je kupilo podjetje, ki je po prihodkih manjše: Ringov barvarski del je lani ustvaril 106 milijonov evrov prihodkov, RIH pa je leto prej dosegel skupaj 207 milijonov evrov prodaje in 82 milijonov evrov dobička pred davki. V RIH od leta 2008 sodi tudi proizvajalec mehanizmov za regulatorje Niko iz Železnikov (27,8 milijona evrov prihodkov, 2,1 milijona evrov čistega dobička, 245 zaposlenih). RIH ima zdaj, ko je prevzel skupino Helios, skupaj več kot 550 milijonov evrov prihodkov in približno 3.500 zaposlenih. Osnovna dejavnost skupine so pisarniški izdelki in premazi. Helios in Ring imata skupaj več kot deset proizvodnih podjetij, katerih programi se prekrivajo, zdaj bodo lokacije specializirali tako, da bodo posamezen program proizvajali zgolj na eni lokaciji. Odločitve naj bi sprejeli do konca poletja, prenosi pa bodo potekali v zadnjem četrtletju, ko so v tej panogi nesezonski meseci.

■ V Heliosu so že med pogajanja za prevzem zmanjševali število zaposlenih z odpuščanjem, sporazumnimi odpovedmi delovnega razmerja. Helios je v preteklosti prevzemal manjša podjetja, zato naj bi se nakopičilo veliko menedžerjev, sinergij pa niso znali izkoristiti, pravijo predstavniki RIH. Oktobra in novembra bodo odpustili še največ tri odstotke zaposlenih (skupaj jih je dva tisoč), proizvodnjo pa naj bi povečali, ker v Avstriji zapirajo obrate. Letos bo prodaja dosegla 290 milijonov evrov, kar je precej manj od načrtov, zadolženost družbe pa so zmanjšali za 60 milijonov evrov. Zdaj je količnik med dolгови in EBITDA 1,68, lani pa je bil skoraj 4.

3

odstotke zaposlenih bodo odpustili v oktobru in novembru.

Hella zateguje dobavitelje in zaposlene

■ Septembra smo pri Financah preverjali, ali Hella, proizvajalka žarometov in meglenk, zapušča Slovenijo. V dopisu dobaviteljem so namreč napisali, da lastniki tehtajo možnost zaprtja tovarne v Sloveniji. Hellini predstavniki v Ljubljani in nemškem Lippstadtu so to zanikali, dopis naj bi bil predvsem pritisk na dobavitelje, v Sloveniji pa naj bi dolgoročno načrtovali rast. Poslovanje Helle Slovenija se zadnja leta močno slabša. Lani so ustvarili 4,5 milijona evrov izgube, izgubo napovedujejo tudi za letos. Del proizvodnje so že preselili na Češko, Slovaško in v Španijo, zaposlene pa odpuščajo, natančnih številkam ni uspelo pridobiti. Hkrati so v Ljubljani dobili 19 novih projektov. Od matičnega podjetja Hella Lippstadt so prevzeli področje standardnih elementov in vzpostavili novo razvojno skupino. Za preureditev proizvodnje in zaposlitev 34 ljudi so sicer od države dobili osem milijonov evrov, vložili pa naj bi v treh letih od 21 do 27 milijonov evrov. Hella je že leta 1997 kupila 52-odstotni delež Saturnusa Avtoopreme, ki je imel takrat 520 zaposlenih in 17 milijonov evrov prihodkov. V letu 2013 so imeli 216 milijonov evrov prihodkov in 1.113 zaposlenih.

4,5

milijona evrov izgube so ustvarili lani v Helli Saturnusu, letos spet napovedujejo izgubo.

Julon: letos bodo ostali na lanskih številkah

■ Italijanski Aquafil, ki je del skupine Bonazzi, je Julon kupil že leta 1994. To je še vedno edina naložba, pri kateri so privatizacijo izvedli z dokapitalizacijo. Julon, proizvajalec poliamidnih filamentov za industrijo talnih oblog in tekstilno industrijo, je imel leta 1994 zaposlenih 556 ljudi in 17 milijonov takratnih nemških mark prihodkov, zdaj imajo v Sloveniji podjetja v Ljubljani, Celju, Ajdovščini in Senožečah. Zaposlujejo 800 ljudi in ustvarijo dobrih 223 milijonov evrov prihodkov. V 20 letih so več kot sto milijonov evrov vložili v posodobitev proizvodnje, robotizacijo in optimizacijo procesov, pravi Edi Kraus, direktor Julona. Svoje izdelke prodajajo neposredno Aquafilu, ta pa jih naprej trži kot »Made in Italy«, ker je to pomemben dejavnik pri prodaji. Leta 2010 so vložili 17 milijonov evrov v proizvodnjo poliamida 6 oziroma econyla, ki ga edini na svetu pridobiva iz odpadnih ribiških mrež. Na trgu, ki že nekaj let upada in podjetja iz njihove dejavnosti zapirajo, jim je uspelo rasti, letos naj bi ohranili obseg prodaje, načrtov o novih naložbah za zdaj še ne razkrivajo.

100

milijonov evrov so v Julonu v zadnjih 20 letih vložili v posodobljanje proizvodnje.

Page: 4

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1307 cm2

3 / 4

Daihen Varstroj: Japonci v Lendavi zaposljujejo

■ Japonska korporacija Daihen, ki proizvaja transformatorje, varilne stroje in industrijske robote, je že leta 2006 začela sodelovati z lendavskim proizvajalcem varilne tehnike Varstroj. Najprej so kupili 20-odstotni delež, letos pa so odkupili delež od Clarinosain in malih delničarjev ter postali stoođstotni lastniki. »Letos bomo prihodke povečali za 20 odstotkov, na nekaj več kot 11 milijonov evrov. Prihodnje leto, če ne bo vnovične zaostritve gospodarskih razmer, načrtujemo podobno, 20-odstotno rast,« pravi Matjaž Vnuk, direktor Varstroja. Letos in prihodnje leto bodo v tehnološki center, proizvodnjo, razvoj, sodobnejše prostore in trženje vložili skupaj približno tri milijone evrov. Letos so zaposlili 14 ljudi, zdaj jih je 142. Če bo poslovanje skladno z načrti, bodo tudi prihodnje leto zaposlovali.

8

milijonov evrov je japonski Daihen vložil v nakup in posodobitev Varstroja.

Količevo Karton skoraj trikrat boljši od povprečja

■ V Količevo Kartonu bodo letos predvidoma povečali prihodke za pet do šest odstotkov, pravi Branko Rožič. »Rusija in Ukrajina za zdaj pomenita neznanko in nevarnost za leto 2015, predvsem pri oskrbi s plinom v zimskih mesecih.« Leta 2011 so v Količevem končali 46-milijonsko naložbo, zdaj pa so na običajni ravni približno pet milijonov evrov vlaganj na leto. Trenutno pripravljajo več projektov tehnološke posodobitve. V zadnjih letih so število zaposlenih vsako leto povečali za približno pet, zdaj jih je skupaj 365, to je deset odstotkov več kot pred petimi leti. Ustvarijo 140 milijonov evrov prihodkov, letos pa bo dodana vrednost dosegla sto tisoč evrov na zaposlenega, kar je skoraj trikratnik povprečja slovenske industrije. Količevo Karton je v tuji lasti od leta 1992, od leta 1998 je to avstrijski Mayer & Melnhof, največja evropska skupina za premazne kartone.

100

tisoč evrov dodane vrednosti na zaposlenega bodo dosegli v Količevo Kartonu.

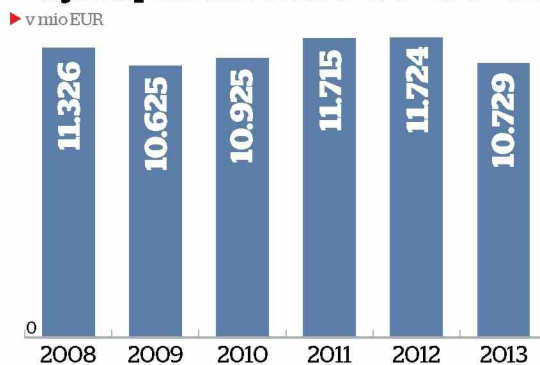
Ruski SIJ bo letos zrasel za 12 odstotkov

■ Prihodki skupine SIJ - Slovenska industrija jekla bodo letos zrastle za 11,8 odstotka, na 736 milijonov evrov, prihodnje leto pa na 756 milijonov. V obdobju od leta 2008 do 2014 so vložili več kot 400 milijonov evrov, predvsem v posodabljanje proizvodnje. V zadnjih dveh letih so število zaposlenih zmanjševali (upokojitve), zdaj jih je 3.130, podobno bo tudi v prihodnje, z nekaj prerazporeditvami in spremembami v sestavi zaposlenih. Vlada je 55,3-odstotni delež SIJ za 105 milijonov evrov skupini ruskih podjetij Koks prodala že leta 2007, kupec pa se je zavezal, da bo v treh letih v posodobitev vložil 250 milijonov evrov in ohranil število zaposlenih.

400

milijonov evrov so v skupini SIJ vložili od leta 2008 do 2014.

Tuje neposredne naložbe v Sloveniji

Vir: BS

Page: 4

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 1307 cm2

4 / 4

